

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

P8_TA(2017)0316

Promicanje kohezije i razvoja u najudaljenijim regijama EU-a

Rezolucija Europskog parlamenta od 6. srpnja 2017. o promicanju kohezije i razvoja u najudaljenijim regijama Unije: primjena članka 349. UFEU-a (2016/2250(INI))

(2018/C 334/19)

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 52. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), u čijem je prvom stavku određeno da se Ugovori primjenjuju na države članice, a u drugom da se teritorijalno područje primjene Ugovora poblize uređuje člankom 355. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),
- uzimajući u obzir članak 355., prvi stavak, točku 1. UFEU-a kako je izmijenjena odlukama Europskog vijeća od 29. listopada 2010. o izmjeni statusa otoka Saint-Barthélemy u odnosu na Europsku uniju (2010/718/EU) i od 11. srpnja 2012. o izmjeni statusa prekomorske zemlje Mayotte u odnosu na Europsku uniju (2012/419/EU), kojom je određeno da se odredbe Ugovorâ primjenjuju na najudaljenije regije u skladu s člankom 349. UFEU-a,
- uzimajući u obzir članak 349. UFEU-a, kojim se najudaljenijim regijama priznaje poseban status te kojim se predviđa donošenje „posebnih mjera koje su posebice namijenjene utvrđivanju uvjeta primjene Ugovorâ u tim regijama, uključujući zajedničke politike” i određuje da se one prije svega, ali ne isključivo, odnose na „carinsku, trgovinsku i poreznu politiku, slobodne zone, poljoprivrednu i ribarstvenu politiku, uvjete za opskrbu sirovinama i osnovnom robom široke potrošnje, državne potpore i na uvjete pristupanja strukturnim fondovima i horizontalnim programima Unije”,
- uzimajući u obzir članak 107. stavak 3. točku (a) UFEU-a, u kojoj se navodi da se potpore za promicanje gospodarskog razvoja najudaljenijih regija mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem,
- uzimajući u obzir glavu XVIII. UFEU-a, u kojoj se utvrđuje cilj ekonomske, socijalne i teritorijalne kohezije te se određuju strukturni financijski instrumenti za ispunjenje tog cilja,
- uzimajući u obzir članak 7. UFEU-a, kojim je utvrđeno da Unija osigurava dosljednost svojih politika i aktivnosti, uzimajući pritom u obzir sve svoje ciljeve i u skladu s načelom dodjeljivanja ovlasti,
- uzimajući u obzir sve komunikacije Komisije o najudaljenijim regijama,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije o najudaljenijim regijama, a posebno rezoluciju od 18. travnja 2012. o ulozi kohezijske politike u najudaljenijim regijama EU-a u kontekstu strategije Europa 2020.⁽¹⁾ i rezoluciju od 26. veljače 2014. o optimizaciji razvoja potencijala najudaljenijih regija stvaranjem sinergije među strukturnim fondovima i drugim programima Europske unije⁽²⁾,
- uzimajući u obzir Presudu Suda Europske unije od 15. prosinca 2015.⁽³⁾,
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 15. prosinca 2016. o provedbi programa posebnih mjera za poljoprivredu u korist najudaljenijih regija Unije (POSEI) (COM(2016)0797),
- uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o modernizaciji državnih potpora u EU-u (COM(2012)0209),

⁽¹⁾ SL C 258 E, 7.9.2013., str. 1.

⁽²⁾ Usvojeni tekstovi, P7_TA(2014)0133.

⁽³⁾ Presuda Suda Europske unije od 15. prosinca 2015., Parlament i Komisija/Vijeće, predmeti od C-132/14 do C-136/14, ECLI:EU:C:2015:813.

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

- uzimajući u obzir memorandum koji su najudaljenije regije 5. ožujka 1999. potpisale u Cayenneu, a koji je nadopunjen zajedničkim memorandumom Španjolske, Francuske, Portugala i najudaljenijih regija potpisanim u svibnju 2010., kojim se utvrđuje da bi EU trebao promicati održiv razvoj najudaljenijih regija oslanjajući se na njihova brojna prirodna i kulturna dobra, uz promicanje načela jednakih mogućnosti, partnerstva, proporcionalnosti i koherencije politika EU-a,
  - uzimajući u obzir završnu deklaraciju XXI. Konferencije predsjednika najudaljenijih regija Europske unije od 22. i 23. rujna 2016. i zajednički memorandum najudaljenijih regija potpisan prilikom četvrtog foruma najudaljenijih regija Unije od 30. i 31. ožujka 2017. u Bruxellesu,
  - uzimajući u obzir Uredbu Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. UFEU-a ⁽¹⁾,
  - uzimajući u obzir članak 52. Poslovnika, članak 1. stavak 1. točku (e) odluke Konferencije predsjednika od 12. prosinca 2002. o postupku davanja odobrenja za sastavljanje izvješća o vlastitoj inicijativi te Prilog 3. priložen toj odluci,
  - uzimajući u obzir izvješće Odbora za regionalni razvoj i mišljenje Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj (A8-0226/2017),
- A. budući da se člankom 349. UFEU-a priznaje poseban gospodarski i socijalni položaj u kojem se nalaze najudaljenije regije, koji je strukturno još složeniji zbog čimbenika (udaljenost, izoliranost, mala površina, nepovoljna topografija i klima, ovisnost o malom broju proizvođača itd.) čija postojanost i međudjelovanje u velikoj mjeri ograničuju njihov razvoj;
- B. budući da je Veliko vijeće Suda Europske unije u svojoj ključnoj presudi od 15. prosinca 2015. dalo temeljito tumačenje članka 349. UFEU-a;
- C. budući da Sud u toj presudi potvrđuje da se akti čija je svrha uspostava konkretnih mjera za najudaljenije regije mogu usvajati na temelju pravne osnove članka 349., da ta pravna osnova omogućuje izuzeće od primarnog i sekundarnog zakonodavstva te da popis područja obuhvaćenih tekстом članka 349. nije konačan jer „autori UFEU-a nisu namjeravali utvrditi taksativan popis vrsta mjera koje mogu biti donesene na temelju tog članka”;
- D. budući da su, kad je riječ o primjeni Ugovora na najudaljenije regije, članak 52. UFEU-a i članci 349. i 355. UFEU-a međusobno povezani, da se na temelju članka 355. stavka 1. točke 1. UFEU-a odredbe Ugovora primjenjuju na najudaljenije regije u skladu s člankom 349. UFEU-a te da upućivanja na Ugovore obuhvaćaju sekundarno zakonodavstvo;
- E. budući da se članak 349. UFEU-a mora čitati usporedno s drugim člancima Ugovora, prije svega s člankom 7., kojim je utvrđeno da „Unija osigurava dosljednost svojih politika i aktivnosti, uzimajući pritom u obzir sve svoje ciljeve”;
- F. budući da načela jednakosti i nediskriminacije opravdavaju različit tretman u različitim situacijama kako bi se u konačnici zajamčila ravnopravna primjena europskog prava;
- G. budući da je svrha članka 349. UFEU-a jamčiti razvoj najudaljenijih regija i uključiti ih i u europski prostor i u vlastite geografske prostore, omogućujući im istovremeno korist od europskih politika i, prema potrebi, od posebnih mjera prilagođenih njihovoj stvarnosti i njihovim potrebama;
- H. budući da najudaljenije regije imaju privilegirani položaj kada je riječ o geostrateškom značaju i istraživanjima povezanim s klimatskim promjenama i bioraznolikošću;

⁽¹⁾ SL L 187, 26.6.2014., str. 1.

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

I. budući da prema procjenama Europske komisije plavo gospodarstvo EU-a predstavlja oko 5,4 milijuna radnih mjesta i bruto dodanu vrijednost od otprilike 500 milijardi EUR godišnje;

1. podsjeća da je člankom 7. Ugovora o Europskoj uniji Komisiji povjerena uloga čuvarice Ugovora; ističe da su najudaljenije regije u potpunosti integrirane u Europsku uniju i njezin pravni sustav, uz njihovu specifičnu situaciju priznatu Ugovorima i prije svega člankom 349. UFEU-a kojim se uspostavlja načelo i omogućuje pravo prilagodbe, o čemu se raspravljalo na razini različitih politika Unije;

2. ističe da najudaljenije regije, iako se suočavaju sa znatnim nedostatkom zbog geografske udaljenosti od Unije, imaju i korist od nekoliko važnih faktora kao što su potencijal sve većeg broja turističkih aktivnosti, plavog rasta, iskorištavanja značajnih obnovljivih izvora energije, razvoja kružnog gospodarstva, kao i valorizacije njihove bogate prirodne baštine i velike biološke raznolikosti;

3. smatra da članak 349. UFEU-a nije u potpunosti iskorišten i da bi se mogao tumačiti na inovativniji i pozitivniji način, posebno s ciljem uspostavljanja *ad hoc* programa i novih posebnih politika, s uporištem u prednostima najudaljenijih regija, kako bi im se dala mogućnost da te prednosti i iskoriste, prije svega u područjima kao što su obnovljivi izvori energije, plavi rast, istraživanje i razvoj, održivi turizam, zaštita biološke raznolikosti ili prilagodba klimatskim promjenama; u tom kontekstu podsjeća na ulogu koju Unija preuzima kako bi se najudaljenijim regijama omogućilo da prevladaju izazove i nadograđuju svoja dobra, ali istodobno ističe potrebu da dotične države članice preuzmu veću odgovornost u pogledu uporabe dostupnih instrumenata EU-a koji im mogu pomoći u osiguravanju održivog razvoja najudaljenijih regija;

Trenutačno stanje primjene članka 349. UFEU-a

4. izražava zabrinutost zbog toga što se članci iz Ugovora koji se odnose na najudaljenije regije do sada nisu primjenjivali u najvećoj mogućoj mjeri, čime se ograničava mogućnost najudaljenijih regija da u cijelosti iskoriste svoju pripadnost Uniji i povećaju svoju konkurentnost u svojim specifičnim zemljopisnim područjima;

5. smatra da bi proširena primjena članka 349. UFEU-a uz potpunu svijest o posebnostima i strukturnim ograničenjima, ali i o prednostima najudaljenijih regija, pogodovala njihovoj boljoj integraciji u Uniju kao i njihovu razvoju i vlastitim potencijalima;

6. podsjeća na političku volju zakonodavaca pri sastavljanju teksta članka 299. stavka 2., a zatim i teksta članka 349. UFEU-a o uspostavi globalne strategije zajedno s posebnim mjerama u okviru različitih politika i instrumenata;

7. podsjeća da se programom mogućnosti za udaljena i otočna područja POSEI u potpunosti uzimaju u obzir posebnosti najudaljenijih regija zahvaljujući vlastitoj regulativi utemeljenoj u članku 349. UFEU-a te članku 42. prvom stavku i članku 43. stavku 2., kojim se priznaje dvostruko načelo pripadnosti najudaljenijih regija Uniji i potpuna prilagodba zajedničke europske politike njihovoj stvarnosti, kao i da je stoga ključno da se nastavi s provedbom takvog programa i da bi trebalo razmotriti nove programe POSEI usmjerene na druga područja politike Unije;

8. smatra da uspjeh programa POSEI pokazuje da treba zadržati posebne odredbe za najudaljenije regije, a ne oslabiti ih njihovim uključivanjem u horizontalne europske programe;

9. prima na znanje da je Komisija usvojila nekoliko komunikacija o najudaljenijim regijama; žali zbog toga što su različite europske strategije za najudaljenije regije dosad samo djelomično provedene i konkretizirane;

10. sada poziva Komisiju da predloži akcijski plan i, prema potrebi, zakonodavne inicijative za provedbu usklađene i djelotvorne strategije za najudaljenije regije kako bi se u potpunosti iskoristile mogućnosti koje nudi članak 349. UFEU-a, prije svega kad je riječ o uvođenju posebnih programa i politika, posebno u pogledu inovacija i dugoročnog ulaganja prilagođenih njihovim potrebama za održivim razvojem; insistira da je nužno blisko surađivati s regionalnim tijelima najudaljenijih regija i s dionicima; stoga poziva institucije Unije da u suradnji s regionalnim tijelima najudaljenijih regija započnu novo poglavlje u odnosima EU-a i najudaljenijih regija;

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

11. pozdravlja rad Komisije na obnovljenoj strategiji za najudaljenije regije, koja će se donijeti najkasnije do kraja 2017.; poziva Komisiju da u svoju strategiju uključi detaljno razrađen pristup za najudaljenije regije i ciljane strateške okvire za rješavanje potreba za ulaganjima, popraćene preciznim, ostvarivim i ocjenjivim ciljevima; potiče Francusku, Španjolsku i Portugal da osiguraju veću potporu svojim najudaljenijim regijama;
12. podsjeća da se člankom 349. UFEU-a omogućuje najudaljenijim regijama da raspolažu neopadajućim i vremenski neograničenim potporama za funkcioniranje, uz pojednostavljene postupke, kako bi se nadoknadili troškovi kojima su izložene; podsjeća da se ta izuzeća odnose i na financijske instrumente Unije i na državne potpore;
13. naglašava da je potrebno zajamčiti trajnost instrumenata, odredbi i odstupanja čiji je cilj očuvati stabilnost pogodnu za strukturni razvoj najudaljenijih regija, imajući na umu provedene procjene;
14. poziva Komisiju da izradi detaljan pregled pristupa za najudaljenije regije te da ispita gospodarsku i socijalnu situaciju svake najudaljenije regije kako bi se zajamčilo bolje ostvarivanje ciljeva europske politike regionalnog razvoja, prije svega u pogledu nadoknađivanja zaostataka i održivog razvoja, da bi se na taj način najudaljenijim regijama omogućilo da se približe prosječnoj europskoj razini razvoja;
15. poziva Komisiju da ojača koordinaciju među svojim glavnim upravama o pitanjima koja se tiču najudaljenijih regija kako bi se u europskim politikama i strategijama na odgovarajući način bavilo problematikom najudaljenijih regija; u tom smislu ističe ključnu ulogu Glavnog tajništva u osiguravanju dobre primjene članka 349. UFEU-a s obzirom na to da je za prilagodbu politika Europske unije posebnostima najudaljenijih regija potrebno donositi odluke na najvišoj političkoj razini;

Poljoprivredna politika

16. pozdravlja nedavno izvješće Komisije (COM(2016)0797), u kojem je donesen zaključak da su mjere u okviru programa POSEI (2006.–2014.) sve u svemu uspješne, u kojem je ocijenjeno da je taj program ključan za opstanak proizvodnje u najudaljenijim regijama i u skladu s novim ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) te preporučuje da se zadrži temeljna uredba trenutačno na snazi, ali imajući u vidu da bi proračunske prilagodbe mogle biti neophodne zbog stupanja na snagu sporazumâ o slobodnoj trgovini koji bi mogli ozbiljno utjecati, ili bi mogla postojati opasnost od tog utjecaja, na proizvodnju u najudaljenijim regijama;
17. smatra da je program POSEI od svog osnivanja postigao golem uspjeh;
18. podupire zaključak izvješća Komisije u kojem se poziva na jačanje početne konfiguracije programa POSEI kako bi se izbjegao rizik od napuštanja poljoprivredne proizvodnje, a time i negativni učinci na zapošljavanje, okoliš i teritorijalnu dimenziju najudaljenijih regija;
19. smatra da je nužno dati bolju potporu diversifikaciji proizvodnje u najudaljenijim regijama i donijeti ciljane mjere za rješavanje kriza na tržištu kojima su izloženi neki sektori, posebno sektor uzgoja rajčice i sektor stočarstva, te za pomoć razvoju malih proizvođača poput proizvođača mliječnih proizvoda;
20. podsjeća da pri uzastopnim reformama zajedničke organizacije tržišta poljoprivrednih proizvoda posebnosti najudaljenijih regija nisu u dovoljnoj mjeri uzete u obzir i poziva da se to u budućnosti učini;
21. primjećuje da je ukidanjem kvota i zajamčenih cijena, koje je započelo reformom zajedničke organizacije tržišta šećera, oslabljen položaj proizvođača šećerne trske u najudaljenijim regijama; insistira na nužnosti da sve posebne odredbe donesene na osnovi članka 349. UFEU-a postanu trajne kako bi se ostvarila dugotrajna konkurentnost tog sektora; poziva na to da se uvede mehanizam podrške za uzgajivače šećerne trske za slučaj pada cijene šećera na svjetskoj razini;
22. poziva Komisiju da vodi računa o iznimnoj važnosti proizvodnje mlijeka na Azorima, da zadrži potpore proizvođačima i da predvidi dodatne mjere u slučaju krize na tržištu;

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

23. podsjeća da proizvodnja banana ima ključnu ulogu u socioekonomskoj strukturi nekih najudaljenijih regija; stoga poziva na očuvanje, a po potrebi i na povećanje potpora proizvođačima;
24. poziva Komisiju da u instrumente za upravljanje krizama na tržištu, i njihovo otkrivanje, u raznim poljoprivrednim sektorima kao što su banane, šećer, rum, ribolov, ili pak mlijeko u suradnji s Opservatorijem za mlijeko, uvede jasnu definiciju krize na tržištu u najudaljenijim regijama i da te pokazatelje prilagodi realnosti u tim regijama;
25. izražava žaljenje zbog toga što različiti režimi za oznaku „eko-proizvoda” u trećim državama i državama članicama Unije narušavaju tržišno natjecanje na štetu europskih proizvođača koji posluju u najudaljenijim regijama, ali i europskih potrošača jer ne dobivaju istinite informacije o stvarnim uvjetima proizvodnje tih proizvoda; stoga poziva da u okviru postojećih pregovora o budućim europskim normama o proizvodnji i označavanju ekoloških proizvoda sukladnost zamijeni postojeći režim istovjetnosti kako bi se zajamčilo ravnopravno tržišno natjecanje između najudaljenijih regija i trećih zemalja;
26. smatra nužnim da se na osnovi članka 349. UFEU-a usvoje pravni okvir za proizvođače s ekološkom oznakom i pravni okvir za zdravstvena i fitosanitarna pitanja kojima će se uzeti u obzir obilježja poljoprivrede u najudaljenijim regijama u tropskim uvjetima;
27. poziva Komisiju da potiče poljoprivrednike iz najudaljenijih regija da promoviraju svoje proizvode visoke kvalitete potporom upotrebe logotipa najudaljenijih regija te drugih oblika potvrde o kvaliteti;
28. ističe da se diferencijacijom i specijalizacijom proizvoda može dodatno potaknuti i poduprijeti domaća proizvodnja, prerada i stavljanje na tržište prehrambenih proizvoda i na taj način smanjiti postojeće razlike između najudaljenijih regija i drugih regija EU-a;
29. u ime usklađenosti politika ističe da naponi uloženi u modernizaciju i jačanje konkurentnosti sektora u najudaljenijim regijama ne smiju biti dovedeni u pitanje sporazumima o slobodnoj trgovini koje Unija potpisuje s trećim zemljama;

Trgovinska politika Europske unije

30. podsjeća na to da je člankom 207. stavkom 3. UFEU-a propisano „osiguravanje usklađenosti sporazuma o kojima se pregovara s unutarnjim politikama i pravilima Unije”;
31. konstatira da se sve većim brojem sporazuma o trgovini s trećim zemljama, među kojima su i najveći svjetski proizvođači banana i šećera, mijenja udio na tržištu, stvara pritisak na cijene i da su oni prijetnja konkurentnosti proizvođača tih proizvoda iz Unije;
32. stoga ocjenjuje da se trgovinskom politikom Unije ne bi smjeli dovesti u opasnost gospodarski sektori u najudaljenijim regijama jer oni imaju ključnu ekološku, ekonomsku i socijalnu ulogu;
33. zalaže se da Unija u trgovinskim pregovorima odsada vodi računa o posebnostima i o osjetljivosti proizvodnje u najudaljenijim regijama, posebno banana, šećera, ruma, rajčica i proizvoda ribarstva;
34. poziva Komisiju i države članice da budu pažljive i oprezne u obrani interesa najudaljenijih regija u pregovorima o izlasku Ujedinjene Kraljevine iz Europske unije;
35. apelira na Komisiju da, u skladu s obvezom koju je preuzela u svojoj komunikaciji od 20. lipnja 2012., „prijedlozima trgovinskih sporazuma, kao što su sporazumi o gospodarskom partnerstvu, prilaže procjene utjecaja kojima bi se, prema potrebi, trebalo voditi računa o najudaljenijim regijama” i koje bi obuhvaćale ekološke, socijalne, gospodarske i teritorijalne utjecaje na najudaljenije regije; traži da se tim procjenama učinka mjere i kumulativni učinci trgovinskih sporazuma na najudaljenije regije;

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

36. izražava žaljenje zbog toga što dosad nije provedena studija o posljedicama sporazumâ o slobodnoj trgovini u poljoprivrednim sektorima najudaljenijih regija; osim toga, žali zbog toga što najudaljenije regije nisu razmatrane u izvješću Komisije od 15. prosinca 2016. o kumulativnim učincima trgovinskih sporazuma, što je protivno odredbama predviđenim programom POSEI;

37. traži da se u trgovinskoj politici Unije uzmu u obzir nedostaci najudaljenijih regija u pogledu konkurentnosti; traži da se prema potrebi očuvaju carinske i necarinske prepreke, kad su one nužne za zaštitu proizvodnje u najudaljenijim regijama, te da se na djelotvoran način aktiviraju zaštitne odredbe i mehanizmi stabilizacije u slučaju velikog utjecaja ili opasnosti od velikog utjecaja na proizvodnju u najudaljenijim regijama;

38. naglašava ograničenja načela istovjetnosti, posebno kad je riječ o proizvodima ekološke poljoprivrede, kojim se omogućava uvoz u Uniju proizvoda iz trećih zemalja koji ne zadovoljavaju sve europske zahtjeve; poziva na trenutačnu primjenu načela sukladnosti i na jačanje nadzornih mjera;

39. potiče promicanje uloge najudaljenijih regija u vanjskoj politici EU-a sa susjednim zemljama kako bi se poboljšala njegova vanjska politika u području borbe protiv siromaštva, održivosti okoliša, jačanja demokracije, kulturne razmjene i rodne ravnopravnosti;

Održiva pomorska politika, ribarstvo i plavi rast

40. podsjeća da je člankom 349. UFEU-a predviđeno da Komisija može predlagati posebne mjere za najudaljenije regije, također u pogledu ribarstvene politike;

41. traži od Komisije da razmotri uspostavu sustava potpore za održivo ribarstvo u najudaljenijim regijama na temelju članka 349. UFEU-a, po uzoru na mjere u poljoprivrednom sektoru u okviru programa POSEI;

42. traži od Komisije i Vijeća da provedu sve preporuke iz Rezolucije Europskog parlamenta od 27. travnja 2017. o upravljanju ribarskim flotama u najudaljenijim regijama ⁽¹⁾;

43. poziva Uniju da se zahvaljujući najudaljenijim regijama profilira kao svjetska pomorska sila;

44. ističe da i bogatstvo oceana i postojeći i budući tehnološki napredak mogu stvoriti još neslućene mogućnosti razvoja najudaljenijih regija; smatra da održivi plavi rast predstavlja priliku za smanjenje postojećih strukturnih nejednakosti između najudaljenijih regija i kontinentalne Europe te da on može doprinijeti pretvaranju najudaljenijih regija u epicentar buduće europske politike;

45. podsjeća na to da su najudaljenije regije zbog svojeg geografskog položaja važne u pomorskom upravljanju, upravljanju priobalnim vodama, borbi protiv nezakonitog ribolova i poboljšanju sigurnosti prijevoza;

46. potiče Uniju i države članice na koje se to odnosi da nastave ulagati u mora i oceane, posebno u vezi s najudaljenijim regijama, u cilju jamčenja održivog i učinkovitog gospodarskog razvoja njihovih isključivih gospodarskih pojaseva;

47. pozdravlja studiju započetu na inicijativu Komisije o potencijalu održivog plavog rasta u najudaljenijim regijama te poziva na pokretanje istinskog europskog programa za najudaljenije regije kako bi se odgovorilo na izazove u pogledu sigurnosti opskrbe hranom, morskog i pomorskog istraživanja i biogospodarstva; ipak naglašava da neke aktivnosti kao što su vađenje nafte i plina koji se nalaze ispod morskog dna i istraživanje minerala iz dubokomorskih nalazišta mogu imati ozbiljne posljedice na osjetljiva morska područja i ometati morske vrste i osjetljive ekosustave;

48. podsjeća na važnost koju u najudaljenijim regijama imaju zaštićena morska područja;

⁽¹⁾ Usvojeni tekstovi od tog datuma, P8_TA(2017)0195.

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

Kohezijska politika

49. podsjeća da je člankom 349. UFEU-a predviđen poseban pristup strukturnim fondovima za najudaljenije regije te da u tom smislu sve najudaljenije regije treba smatrati „najnerazvijenim regijama”; pozdravlja mjere u korist najudaljenijih regija koje je Komisija utvrdila četirima komunikacijama o najudaljenijim regijama (2004., 2007., 2008. i 2012.); ističe važnost financijske potpore Unije za sve najudaljenije regije, koja doseže 13 milijardi EUR za razdoblje 2014. – 2020.;
50. ponavlja da kohezijska politika mora ostati jedan od temeljnih instrumenata europskog djelovanja nakon 2020., posebno u pogledu najudaljenijih regija, u kojima su regionalne nejednakosti i dalje vidljive;
51. poziva države članice da, s obzirom na načelo supsidijarnosti i njihovu odgovornost, u cijelosti osiguraju preduvjete za omogućavanje boljeg iskorištavanja europskih fondova i politika u najudaljenijim regijama, posebno u pogledu ulaganja u područja koja su u njihovoj nadležnosti;
52. smatra da bi se u slučaju najudaljenijih regija za sljedeće programsko razdoblje u okviru tematske koncentracije mogla razmotriti veća fleksibilnost u pogledu utvrđivanja nekih od njihovih prioritarnih osi kad je riječ o korištenju strukturnih fondova, dok god je cilj održivi razvoj; traži da se zadrže dodjeljivanje proračunskih sredstava za najudaljenije regije, kompenzacijski sustav za dodatne troškove i sve propisno opravdane mjere izuzeća kojima se kompenziraju njihovi strukturni nedostaci;
53. poziva na strogu primjenu kriterija utvrđenih općom uredbom o fondovima za određivanje financijskih omotnica u okviru sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO);
54. podsjeća na zajednički cilj dvostruke integracije najudaljenijih regija; poziva na to da se svi mehanizmi za prekograničnu suradnju najudaljenijih regija, prekomorskih zemalja i područja i trećih zemalja koje pripadaju njihovoj zemljopisnom području dorade i učine operativnima, posebice održavanjem i poboljšavanjem sinergija pravnih i financijskih odredbi iz uredbi o Europskom razvojnom fondu i o Europskom fondu za regionalni razvoj;
55. naglašava važnost prilagodbe strategija europske teritorijalne suradnje kako bi se smanjile negativne posljedice položaja najudaljenijih regija na te regije i promicala suradnja;
56. preporučuje pažljivije korištenje sredstava iz Europskog fonda za strateška ulaganja (EFSU) kad je riječ o najudaljenijim, najslabije razvijenim i najizoliranijim regijama;
57. u pogledu stope nezaposlenosti mladih u najudaljenijim regijama podsjeća da je nužno intenzivirati djelovanje Unije u cilju pružanja podrške mladima u najudaljenijim regijama i njihova osposobljavanja, osobito inicijativom za zapošljavanje mladih;
58. podsjeća da je Europski socijalni fond najvažniji fond za obrazovanje i zapošljavanje; poziva Komisiju da, zbog strukturne prirode i visoke stope nezaposlenosti u najudaljenijim regijama te na temelju članka 349. UFEU-a, kojim se najudaljenijim regijama priznaje pravo na poseban pristup strukturnim fondovima, osmisli dodatnu naknadu u okviru Europskog socijalnog fonda za potporu zapošljavanju, mobilnosti i obrazovanju u najudaljenijim regijama;
59. ističe da je važno nastaviti ulagati u istraživačke i inovacijske strategije za pametnu specijalizaciju (RIS3) u najudaljenijim regijama s obzirom na to da je riječ o ključnom elementu za provedbu kohezijske politike;
60. podsjeća na važnost instrumenata za lokalni razvoj kao što su lokalni razvoj pod vodstvom zajednice (CLLD) i integrirana teritorijalna ulaganja (ITI), koji pristupom „odozdo prema gore” omogućuju odgovor na lokalne strukturne izazove, a istodobno promiču zajedničko vlasništvo; stoga poziva Komisiju i dotične države članice da istraže načine za jačanje primjene CLLD-a kao fleksibilnog i inovativnog odgovora na potrebu najudaljenijih regija za prilagodbom;
61. ističe da se u obzir trebaju uzeti demografske razlike među najudaljenijim regijama kao odlučujući faktor u određivanju politika koje se odnose na njih, osobito u područjima obrazovanja, osposobljavanja i zapošljavanja;

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

Politika tržišnog natjecanja i državnih potpora

62. podsjeća da je člankom 349. UFEU-a predviđeno da Komisija može predlagati posebne mjere za najudaljenije regije, osobito u pogledu carinske, trgovinske i porezne politike, slobodnih zona, uvjeta za opskrbu sirovinama i osnovnom robom široke potrošnje te državnih potpora;

63. podsjeća, osim toga, da se u članku 107. stavku 3. UFEU-a navodi da se potpore za promicanje gospodarskog razvoja u najudaljenijim regijama mogu smatrati spojivima s unutarnjim tržištem s obzirom na njihovo strukturno, gospodarsko i socijalno stanje;

64. poziva Komisiju da se, kad je riječ o smjernicama za državne potpore namijenjene regijama i Uredbi o općem skupnom izuzeću, u većoj mjeri oslanja na članak 107. stavak 3. točku (a) i članak 349. UFEU-a u cilju doprinosa gospodarskom i socijalnom razvoju najudaljenijih regija i poboljšanja načina na koji se o njima vodi računa;

65. ističe da, s obzirom na udaljenost najudaljenijih regija i njihova mala tržišta, veća izuzeća od prava o tržišnom natjecanju na osnovi članka 349. UFEU-a i članka 42. UFEU-a ne mogu utjecati na razmjenu među državama članicama niti poremetiti funkcioniranje unutarnjeg tržišta;

66. žali zbog toga što inicijalni prijedlozi za pojednostavljenje Uredbe o općem skupnom izuzeću i nacionalne regionalne potpore nisu od samog početka usmjereni na prilagodbu pravila za najudaljenije regije kako bi se efektivno zajamčio njihov gospodarski i socijalni razvoj;

67. poziva Komisiju da pojača svoje djelovanje u borbi protiv velikih monopola u najudaljenijim regijama, koji doprinose povećanju troškova života lokalnog stanovništva, osobito u uvoznim sektorima, koji su konkurencija razvoju lokalnog gospodarstva, energetike, prometa i telekomunikacija;

68. traži od Komisije da produlji posebne porezne sustave za najudaljenije regije nakon 2020. na osnovi temeljite procjene njihove situacije, pri čemu treba osigurati da se postigne napredak u pogledu pravednih i učinkovitih poreznih sustava i da se ojača borba protiv porezne prijevare u Uniji i trećim zemljama;

69. skreće pozornost na trgovinske prakse kao što je damping, kojima se mogu destabilizirati otočna mikrotržišta lokalnih gospodarstava;

Istraživanja, okoliš, obrazovanje, kultura, prijevoz, energija i telekomunikacije

70. podsjeća na to da je člankom 349. UFEU-a predviđeno da Komisija može predlagati posebne mjere za najudaljenije regije, također u pogledu uvjeta njihova pristupanja horizontalnim programima Unije;

71. smatra da bi se horizontalnim programima Unije trebali predvidjeti posebni uvjeti pristupa za najudaljenije regije kako bi se osiguralo njihovo učinkovito sudjelovanje i istaknule njihove prednosti, prije svega u okviru programa Obzor 2020., LIFE, COSME, Kreativna Europa itd.;

72. traži od Komisije da na djelotvoran način uključi najudaljenije regije u transeuropske mreže u području prijevoza, energije i telekomunikacija;

73. podsjeća da je nužno održivu energetska neovisnost najudaljenijih regija postaviti kao prioritet; naglašava da najudaljenije regije imaju brojne prednosti u pogledu razvoja obnovljivih izvora energije, energetske učinkovitosti i kružnog gospodarstva;

74. ističe znatan potencijal poticanja istraživačkih i inovacijskih aktivnosti kad je riječ o čvrstom održivom razvoju; poziva na optimizaciju pristupa europskim strukturnim i investicijskim fondovima (ESIF) i programu Obzor 2020. za najudaljenije regije kako bi se omogućila bolja povezanost sveučilišta, istraživačkih centara i inovativnih poduzeća, čime bi se doprinijelo povećanju privlačnosti tih regija i njihovoj sposobnosti da potiču veću razmjenu između građana i institucija, i to ne samo unutar najudaljenijih regija, nego i s kontinentalnom Europom, PZP-ovima i trećim zemljama;

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

75. podsjeća na glavnu ulogu koju u najudaljenijim regijama imaju mala i srednja poduzeća kad je riječ o gospodarskom i društvenom razvoju; stoga poziva Komisiju da u okviru Programa za konkurentnost poduzeća i malih i srednjih poduzeća (COSME) ili Programa Europske unije za zapošljavanje i socijalne inovacije više vodi računa o stanju u najudaljenijim regijama;

76. smatra da treba dodatno potaknuti razmjenu i suradnju između najudaljenijih regija i susjednih trećih zemalja u područjima istraživanja i inovacija te kulture i obrazovanja kako bi se promicala njihova regionalna integracija;

77. pozdravlja činjenicu da se novim programom Erasmus+ potiče mobilnost studenata i mladih poduzetnika iz najudaljenijih regija pružajući im najveći iznos potpore; poziva na to da se slične odredbe uključe u program Kreativna Europa; međutim, želi da se u okviru programa Erasmus više uzmu u obzir zajedničke karakteristike najudaljenijih regija upravo kako bi se poticala razmjena unutar najudaljenijih regija; žali zbog toga što, unatoč uvodnoj izjavi 37. Uredbe o programu Erasmus+, kojom je propisano da bi se „prilikom provedbe tog programa u obzir trebala uzeti ograničenja uzrokovana udaljenošću najudaljenijih regija Unije i PZP-ova”, iznosi naknada za mobilnost u okviru programa Erasmus često nisu dovoljni u odnosu na stvarne troškove putovanja studenata korisnika iz najudaljenijih regija u kontinentalnu Europu;

78. poziva Komisiju da novi mehanizam za mobilnost mladih, „Move2Learn, Learn2Move”, proširi na europske građane s boravištem u najudaljenijim regijama i da iznose kojima se pokrivaju troškovi putovanja prilagodi stvarnim troškovima putovanja između najudaljenijih regija i kontinentalne Europe; pozdravlja odluku Komisije da taj mehanizam ne ograniči na željeznički prijevoz jer bi se time realno marginalizirali mladi iz prekomorskih područja;

79. napominje da se program Natura 2000 ne primjenjuje u francuskim najudaljenijim regijama iako one imaju izvanrednu biološku raznolikost, oslabljenu utjecajima klimatskih promjena; stoga poziva na uspostavu posebnih mehanizama zaštite te na to da se pripreme aktivnosti za program BEST učine trajnim stvaranjem trajnog mehanizma za financiranje projekata biološke raznolikosti, vrednovanje usluga ekosustava i prilagodbu na klimatske promjene u europskim prekomorskim područjima;

80. predlaže provedbu studije utjecaja o mogućnostima primjene programa Natura 2000 u francuskim najudaljenijim regijama kako bi se utvrdila najbolja sredstva za zaštitu biološke raznolikosti i okoliša u tim regijama;

81. podsjeća na to da, prema reviziji na sredini razdoblja provedbe strategije EU-a za biološku raznolikost, koju je Komisija objavila u listopadu 2015., a koju je spomenuo Europski revizorski sud u tematskom izvješću br. 1/2017, iako je postignut znatan napredak od 2011. u provedbi mjera u okviru cilja br. 1, najvažniji izazovi ostaju dovršetak pomorskog elementa mreže Natura 2000 i jamstvo o učinkovitom upravljanju lokalitetima i potrebnim sredstvima za potporu mreži Natura 2000, koji su oboje važni faktori za najudaljenije regije;

82. podsjeća na to da je Europski revizorski sud u tematskom izvješću br. 1/2017 istaknuo da je potreban znatan napredak država članica i veći napor Komisije kako bi se bolje doprinijelo ostvarivanju ambicioznih ciljeva strategije EU-a za biološku raznolikost do 2020.;

83. podsjeća da je Europski revizorski sud u tematskom izvješću iz siječnja 2017. istaknuo da su „potrebni dodatni napori kako bi se uspostavom mreže Natura 2000 iskoristio njezin puni potencijal”;

84. ponovno ističe ulogu koju unapređenje pristupa internetu mora imati u teritorijalnoj koheziji, promicanju jednakih prilika, otvaranju radnih mjesta i poboljšanju životnih uvjeta stanovništva najudaljenijih regija;

85. apelira na Komisiju da pri razmatranju pitanja povezanih s pokrivenošću digitalnom mrežom uzme u obzir posebnosti najudaljenijih regija;

Četvrtak, 6. srpnja 2017.

86. poziva na stvaranje posebnog programa za promet, kao što je program POSEI, kako bi se potaknula teritorijalna, socijalna i gospodarska kohezija tih regija i ublažili otočni položaj i „dvostruka izoliranost” nekih najudaljenijih regija; naglašava da bi se tim programom trebala predvidjeti potpora za prijevoz osoba i robe između najudaljenijih regija i kontinenta, unutar najudaljenijih regija i među bliskim najudaljenijim regijama, kao što su Azori, Madeira i Kanarski otoci; naglašava da bi tim programom trebalo poticati i trgovinu među tim regijama;
87. naglašava da su najudaljenije regije prvenstveno turističke regije i da je nužno ulagati u kvalitetnu i cjenovno pristupačnu prometnu mrežu, posebno u pogledu unutarnjeg tržišta;
88. poziva Europsku uniju da se odlučno angažira oko internacionalizacije pristupačnosti najudaljenijih regija uspostavljanjem infrastrukture i prometnih putova, koji bi ih povezali kako s europskim kontinentom tako i sa susjednim trećim zemljama i ostatkom svijeta;
89. traži da se u najudaljenijim regijama provede istinska europska industrijska strategija kojom bi se stvorila radna mjesta koja se ne bi mogla preseliti i koja bi se zasnivala na sposobnosti poduzeća da ojačaju svoju lokalnu ukorijenjenost;
90. smatra da najudaljenije regije mogu biti idealno mjesto za provedbu pilot-projekata za koje je potrebna transverzalna primjena mjera u različitim državama članicama;

o

o o

91. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju prosljedi Vijeću, Komisiji, državama članicama i njihovim regijama te Odboru regija.
-